

Neuvontailta rakennusperinnön hoidon avustuksen saajille

11.6.2025

Sara Tamsaari, Varsinais-Suomen alueellinen
vastuumuseo

TURUN KAUPUNGINMUSEO
Varsinais-Suomen
alueellinen vastuumuseo

TMK / Sara Tamsaari

Aiheena

- 01 Säilyttävä korjaaminen
- 02 Ikkunoiden korjaus
- 03 Laudoituksen korjaus

01

Säilyttävä korjaaminen

TURUN KAUPUNGINMUSEO
Varsinais-Suomen
alueellinen vastuumuseo

Mitä on säilyttävä korjaaminen?

- Vaurion syyn tunnistaminen ja poistaminen
- Minimikorjaus, ei uusiminen
- Perinteiset materiaalit ja rakennustekniset ratkaisut
- Vanhassa rakennuksessa on arvokasta se, mikä on vanhaa
- Ylimääräinen uusiminen ei ole taloudellisesti kannattavaa

Tyypillisiä vauriokohtia

- Vuotava katto tyypillisesti jiirikohdissa ja läpivientien yhteydessä, vesi- ja viemärijohtojen vuodot
- Karmien alapuoliset lahovauriot, alimman hirren vauriot, valettujen rappusten aiheuttamat vauriot
- Alapohjien ongelmat, esim. puutteellinen ilmanvaihto
- Ilmavuotojen aiheuttamat lahovauriot seinän ja yläpohjan yhtymäkohdassa
- **Olennaista, että vaurion syy poistetaan**

Korjausten suunnittelu

- Lähtökohtana hyvä olla mahdollisimman paljon tietoa rakennuksen historiasta ja aiemmista korjauksista
- Aina tavoitteeksi minimikorjaus, jotta ei turhaan hävitetä rakennushistoriaa
- Korjauksen tekijäksi kannattaa usein valita ammattilainen, joka tuntee perinteiset rakentamistavat

TURUN KAUPUNGINMUSEO
Varsinais-Suomen
alueellinen vastuumuseo

02

Ikkunoiden korjaus

TURUN KAUPUNGINMUSEO
Varsinais-Suomen
alueellinen vastuumuseo

Ikkunoiden korjaus

- Ikkunat on perinteisesti valmistettu käsityönä laadukkaasta puutavarasta
 - Kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa rakennuksessa lähtökohtana säilyttäminen ja korjaus, ei uusiminen
- Korjaustyön lähtökohtana ikkunoiden yksilöllinen kuntotutkimus; kaikki eivät aina tarvitse yhtä kattavaa kunnostusta

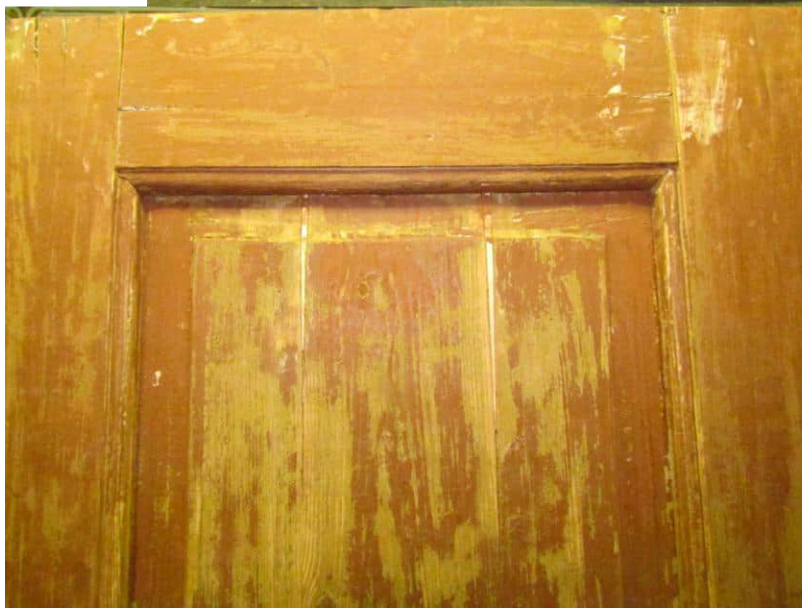

Ikkunoiden korjaus

- Ikkunoiden numerointi ja suojaukset
- Käynnin tarkistaminen ja korjaus
- Puupaikkaukset
- Riittävät pohjatyöt
- Pellavaöljymaali ja –kitti
- Vanhat helat ja lasit säilytetään, tarvittaessa täydennys uusilla
- Tiivistäminen

Ei koskaan kittiä suoraan puulle, alle pohjamaali tai sellakka!

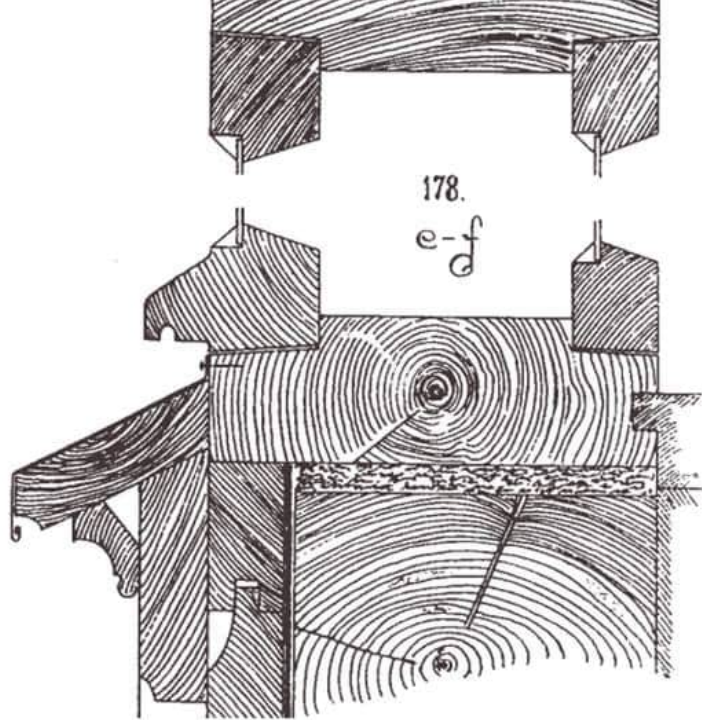

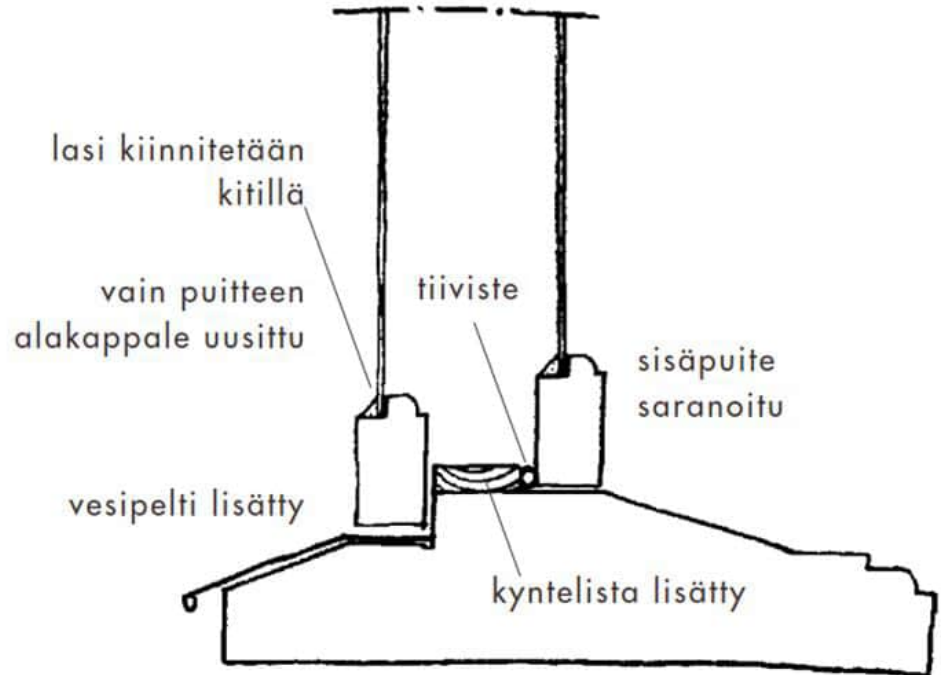

Ikkunan työpiirustus
G.E. Aspin kirjasta
Huonerakenteiden
oppi vuodelta 1903

Kuvien lähde:
Museoviraston korjauskortti
Ikkunoiden korjaus

Ikkunan rakenteiden tulee
yhdessä laudoituksen kanssa
johtaa vesi laudoituksen
ulkopuolelle

03

Laudoituksen korjaus

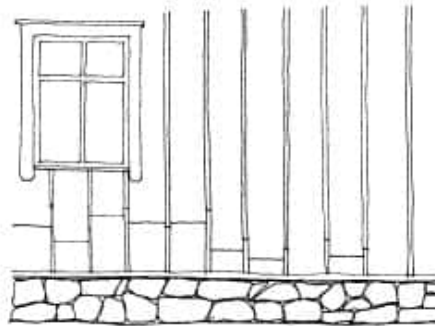
TURUN KAUPUNGINMUSEO
Varsinais-Suomen
alueellinen vastuumuseo

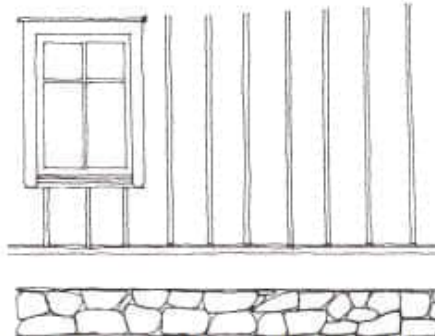
Laudoituksen korjauksen periaatteita

- Kun halutaan vaalia kulttuurihistoriallisia arvoja ja minimoida materiaalin kulutus:
 - Laudoituksen korjaaminen vain vaurioituneista kohdista
 - Julkisivuja ei tarvitse yhdenmukaistaa
- Paikkakohdissa uuden puutavaran mitoitus, profilointi ja pinta vanhan mallin mukaan. Ei painekyllästettyä eikä tehdasmaalattua. Puutavaran laatu!
- Paikkakohtien viistäminen, jotta vesi valuu poispäin rakenteesta

Korjattu peiterimoitettu pystyvuori. Paikkasaumat on julkisivussa sijoitettu eri korkeuksille. Uusi paikkalista ei saa olla alkuperäistä paksumpi. Jatkoskohdassa on sekä vanhan että uuden laudan paa suljettava öljykitillä tai -maalilla.

Pystyvuorin helma on korjattu vaakalaudoituksella. Uuden ja vanhan laudoituksen liittymäkohtaan on laitettu vesilauta.

Lähde:
 Museoviraston
 korjauskortti
 Ulkolaudoituksen
 korjaus

TURUN KAUPUNGINMUSEO
 Varsinais-Suomen
 alueellinen vastuumuseo

TURUN KAUPUNGINMUSEO
Varsinais-Suomen
alueellinen vastuumuseo

Kuva: Johanna Viitaharju

TURUN KAUPUNGINMUSEO
Varsinais-Suomen
alueellinen vastuumuseo

Hengittävä rakenne ja maalivalinta

- Kyseessä ei ilmavuoto vaan kyky sitoa kosteutta, kuljettaa sitä seinärakenteessa ja luovuttaa takaisin sisäilmaan
- Puun yhteyteen sopivat puu- ja muut kasvipohjaiset aineet, jotka käyttäytyvät kosteuden suhteen puun tavoin
- Perinteistä rakentamistapaa edustavassa rakennuksessa kosteuden vapaa liikkuminen välttämätöntä, jotta rakenteet pysyisivät kuivina ja terveinä
- Jos laudoituksen takana ei ole tuuletusrakoa, on parasta maali, joka läpäisee kosteutta
➤ PELLAVAÖLJYMAALI TAI KEITTOMAALI

www.korjaustaito.fi

- Museoviraston ylläpitämä sivusto, jossa
 - Tietoa säilyttävästä korjaamisesta
 - Esimerkkejä onnistuneista korjaushankkeista
 - Museoviraston korjauskortit

TURUN KAUPUNGINMUSEO
Varsinais-Suomen
alueellinen vastuumuseo

Kiitos.

sara.tamsaari@turku.fi

040 187 9259

TURUN KAUPUNGINMUSEO
Varsinais-Suomen
alueellinen vastuumuseo